

کاهش تولید جو در ایران

افزایش نشان خواهد داد. همچنین پیش بینی می شود میزان تقاضا و مصرف جهانی نیز در مقایسه با سال ۲۰۰۸ نزدیک به ۱۰ میلیون تن افزایش داشته باشد. کارشناسان شورای جهانی غلات مهم ترین عامل افزایش تقاضا در سال ۲۰۰۹ را افزایش مصرف جوی دامی در کشورهای آمریکا، کانادا و عربستان سعودی اعلام کرده اند. بر مبنای اعلام شورای جهانی غلات؛ کشورهای شمال آفریقا و خاورمیانه نیز در سال ۲۰۰۹ بالغ بر ۱۲/۶ میلیون تن واردات جو خواهند داشت. همچنین کشورهای روسیه، اوکراین، قزاقستان، کشورهای حاشیه دریای سیاه و کشورهای عضو اتحادیه اروپا به ترتیب بزرگ ترین تامین کنندگان جوی مصرفی جهان در سال ۲۰۰۹ معرفی شده اند.

کشور ژاپن به عنوان یکی از بزرگ ترین مصرف کنندگان جوی دامی در جهان مطرح است و سالانه ۱/۵ میلیون تن جو از خارج وارد می کند. استرالیا بین ۲/۵ تا ۳ میلیون تن جو برای صادرات در اختیار دارد و بخش اعظمی از نیاز ژاپن را نیز همین کشور تامین خواهد کرد.

نبود و تولید این محصول کشاورزی کاهش داشت. گفتنی است که کشورهای اتحادیه اروپا توانستند در سال ۲۰۰۸ با یک میلیون تن افزایش تولید جو نسبت به سال ۲۰۰۷؛ تولید خود را به ۶۵/۴ میلیون تن برسانند. همچنین کشورهای انگلستان و دانمارک در بین کشورهای عضو این اتحادیه بیشترین میزان تولید جو را در سال ۲۰۰۸ در اختیار داشتند اما تولید در چندین کشور دیگر اروپایی کاهش داشت.

در نمودار ۱ میزان تولید جو در ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا از سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۸ نشان داده شده است. در این بین کشورهای اسپانیا و فنلاند به عنوان مهم ترین تولید کنندگان جو در سال ۲۰۰۸ جلب توجه می کنند.

در منطقه اقیانوسیه نیز به دلیل کاهش بارندگی های سپتامبر و اکتبر ۲۰۰۸ تولید جو در کشور استرالیا که مهم ترین تولید کننده این منطقه است بالغ بر یک میلیون تن کاهش یافت. چنین وضعیتی برای کشور آرژانتین در آمریکای جنوبی نیز رخ داد و تولید این محصول در مقایسه با سال ۲۰۰۷ حدود ۴۵۰ هزار تن کاهش یافت. کشورهای آفریقای جنوبی و چین نیز نتوانستند به افزایش تولید دست یابند و تولید محصول جو در این دو کشور عمده تولید کننده نیز به شدت کاهش یافت.

در مجموع باید گفت که بر اساس اطلاعات منتشر شده از سوی شورای جهانی غلات؛ میزان تولید جهانی محصول جو در سال زراعی ۲۰۰۹-۲۰۰۸ بالغ بر ۱۵۳/۳ میلیون تن خواهد بود که در مقایسه با رقم ۱۳۹/۴ میلیون تن سال ۲۰۰۸-۲۰۰۷ افزایش قابل توجهی نشان می دهد و به بالاترین رقم تولید از سال ۲۰۰۴ به این سوی خواهد رسید. با نگاهی به جدول زیر می توان به بررسی وضعیت جهانی محصول جو در بازارهای بین المللی (ارقام به میلیون تن) پرداخت.

همانگونه که مشاهده می شود تولید جهانی جو در سال ۲۰۰۹ در مقایسه با ۳ سال قبل آن

تولید کنندگان و مصرف کنندگان جو
تولید جو در ایران بعد از گندم در مقام سطح زیر کشت در رتبه دوم قرار دارد و علت آن هم نیاز به آب کم و مقاومت بسیار خوب در برابر سرما و مقاومت در برابر شوری خاک است. بر اساس گزارش فائو تولید جهانی جو در سال ۲۰۰۷ به میزان ۱۰۷۸/۲ میلیون تن بوده که این رقم طی سال ۲۰۰۸ به ۱۱۱۴/۲ میلیون تن افزایش یافت. میزان واردات جهانی جو نیز از ۱۳۲/۲ میلیون تن در سال ۲۰۰۷ به ۱۱۴/۵ میلیون تن در سال ۲۰۰۸ رسید.

بر اساس این گزارش میزان مصرف جهانی جو نیز از ۱۰۷۳/۷ میلیون تن در سال ۲۰۰۸ به ۱۱۰۹/۲ میلیون تن در سال ۲۰۰۹ افزایش می یابد. حجم کل ذخایر جهانی جو در سال ۲۰۰۸ ۱۶۸/۸ میلیون تن برآورد شد که این رقم در سال ۲۰۰۹ به ۱۷۲ میلیون تن افزایش خواهد یافت.

از طرفی میزان تولید جو در ایران در سال ۲۰۰۷ به میزان ۵/۳ میلیون تن بوده که به دلیل خشکسالی سال ۲۰۰۸ به ۲/۸ میلیون تن رسید، میزان واردات ایران نیز از ۲/۹ میلیون تن در سال ۲۰۰۷ به بیش از ۳/۷ میلیون تن در سال ۲۰۰۸ رسید.

میزان مصرف جو در ایران نیز از ۷/۸ میلیون تن در سال ۲۰۰۷ به ۷ میلیون تن در سال ۲۰۰۸ افزایش یافت. حجم ذخایر جو ایران در سال ۲۰۰۸ به میزان ۰/۶ میلیون تن اعلام شد که پیش بینی می شود این رقم در سال ۲۰۰۹ به ۰/۳ میلیون تن کاهش یابد. جدول زیر ۱۵ کشور بزرگ تولید کننده جو در سطح جهان را معرفی می کند.

تولید و قیمت جهانی غلات در سالی که گذشت به دلیل وقوع خشکسالی و بحران اقتصادی در جهان دستخوش تغییرات زیادی شد. میزان تولید جو در کشورهای عضو اتحادیه اروپا و روسیه در سال ۲۰۰۸ افزایش چشمگیری داشت اما در نیمکره جنوبی وضعیت مساعد

رتبه بندی مهم ترین تولید کنندگان جهانی جو در سال ۲۰۰۵

ردیف	کشور	میزان تولید (هزار تن)
۱	روسیه	۱۵،۷۷۳
۲	کانادا	۱۲،۱۳۳
۳	آلمان	۱۱،۷۲۲
۴	فرانسه	۱۰،۳۵۷
۵	اوکراین	۹،۰۰۰
۶	ترکیه	۹،۰۰۰
۷	استرالیا	۶،۴۴۰
۸	انگلستان	۵،۵۴۵
۹	ایالات متحده آمریکا	۴،۶۲۰
۱۰	اسپانیا	۴،۴۴۸
۱۱	دانمارک	۳،۷۳۰
۱۲	لهستان	۳،۴۶۱
۱۳	چین	۳،۳۵۰
۱۴	ایران	۲،۹۰۰
۱۵	جمهوری چک	۲،۲۸۰
	کل جهان	۱۳۹،۰۴۴

سال	صادرات (میلیون تن)	واردات (میلیون تن)
۲۰۰۵	۰	۰
۲۰۰۶	۰	۰
۲۰۰۷	۰	۰
۲۰۰۸	۰	۰
۲۰۰۹	۰	۰

جدول ۱- میزان صادرات و واردات جهانی جو در سال های ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۹

سال	تولید (میلیون تن)	صادرات (میلیون تن)	واردات (میلیون تن)
۲۰۰۶	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹
۲۰۰۷	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵
۲۰۰۸	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹
۲۰۰۹	۱۴۹	۱۴۹	۱۴۹

جدول ۲- آمار مربوط به تولید و مصرف جو در ایران

* تولید جو در کشور کانادا در سال ۲۰۰۸ به بالاترین سطح در ۲۷ سال گذشته رسید.
* میزان واردات جواز سوی آمریکا به پایین ترین سطح در ۱۰ سال گذشته رسید.
* میزان ذخایر جهانی غلات و جو به پایین ترین حد در ۲۴ سال گذشته رسید.
وزارت کشاورزی ایالات متحده با انجام پژوهشی در مورد واردات و صادرات جهانی جو اقدام به انتشار گزارشی کرده است که در آن عمده ترین کشورها معرفی شده اند
میزان صادرات و واردات جهانی جو در سال های ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۹ را توسط عمده ترین صادرکنندگان و واردکنندگان این محصول در جدول ۱ نشان می دهد.

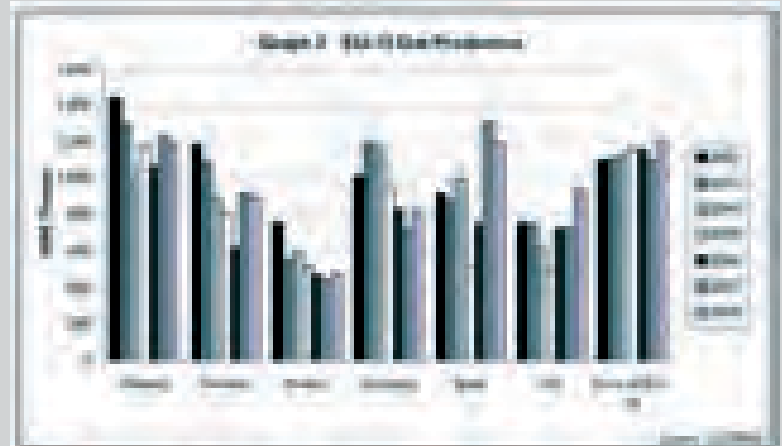
همانطوری که مشاهده می شود ایران در سال ۲۰۰۸ بالغ بر ۱ میلیون تن واردات جو داشته است و پیش بینی می شود با ادامه خشکسالی در کشور این میزان در سال ۲۰۰۹ به ۱/۲ میلیون تن افزایش یابد. به این ترتیب با افزایش میزان واردات جو به کشور؛ مساله خودکفایی در زمینه تولید داخلی این محصول نیز بطور جدی زیر سوال می رود.
وزارت کشاورزی آمریکا همچنین در مورد میزان تولید و مصرف جهانی جو نیز آمار و مطالبی منتشر کرده است که در جدول ۲ مشاهده می شود
در جدول ۲ آمار مربوط به تولید و مصرف جو در ایران نیز مشاهده می شود.

بازار و قیمت جهانی جو:

در اوایل سال ۲۰۰۸ قیمت جهانی جو همگام با سایر غلات در بورس های کالایی جهان رشد کرد اما پس از رشد شروع به کاهش نمود به گونه ای که در ماه فوریه به بالاترین سطح و در ماه نوامبر به پایین ترین سطح در سال ۲۰۰۸ رسید. با افزایش قیمت جهانی جو قیمت این محصول در داخل ایران نیز افزایش یافت. به عنوان نمونه در اواسط سال ۲۰۰۸ در حالی که پیشتر جو یارانه ای شرکت پشتیبانی امور دام وزارت جهاد کشاورزی هر کیلو ۲۹۰ تومان عرضه می شد؛ در یک اقدام غیرمنتظره قیمت جو به ۴۵۰ تومان افزایش یافت که باعث افزایش نرخ گوشت قرمز در بازار شد. از طرفی قیمت جو از ۱۶۰ تومان در سال ۲۰۰۷ به ۳۸۰ تومان در هر کیلوگرم در سال ۲۰۰۸ ارتقاء یافت و بنا به برخی آمار تا ۴۵۰ تومان نیز افزایش یافت.
گذشت نشان دهنده این است که:

- * تعداد قراردادهای آتی جو در بورس کالایی شیکاگو در بالاترین سطح ۲۰ سال گذشته بود.
- * قیمت معاملات نقدی جو در سال ۲۰۰۸ به بالاترین سطح خود در ۵ سال گذشته رسید.
- * عرضه جهانی جو بر میزان تقاضای آن موثر بود.
- * افزایش قیمت جهانی نفت در سال ۲۰۰۸ بر بازار بین المللی غلات تاثیر بسزایی داشت.
- * در ماه فوریه سال ۲۰۰۸ قیمت جهانی جو به بالاترین حد خود صعود کرد.

وضعیت جهانی محصول جو	۲۰۰۵/۰۶	۲۰۰۶/۰۷	۲۰۰۷/۰۸	۲۰۰۸/۰۹ (پیش بینی)
تولید	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۵	۱۵۵
تجارت	۱۸	۱۵	۱۵	۱۹
مصرف	۱۴۱	۱۴۷	۱۳۹	۱۴۹

نمودار ۱ میزان تولید جو در ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا از سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۸

